

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อหาความสัมพันธ์ (correlational descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการสนับสนุนจากคู่สมรส ระดับความผาสุก และความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากคู่สมรสกับความสุขของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีคู่สมรสที่อาศัยอยู่ในชุมชนเขตเมือง จังหวัดน่าน จำนวน 200 ราย รวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 8 ถึงวันที่ 27 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2542 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน มีคุณสมบัติดังนี้คือ อายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศหญิงและชายที่มีคู่สมรส สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทย ยินยอมและให้ความร่วมมือในการทำวิจัย และผ่านการทดสอบการรับรู้บุคคล วันเวลา และสถานที่โดยใช้แบบทดสอบสมรรถภาพสมองของไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดการสนับสนุนจากคู่สมรส ซึ่งผู้วิจัยแปลและปรับจากแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม (Social Support Instrument) ของฟรายด์แมนและคิง (Friedman & King, 1994) มีจำนวน 25 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านวัตถุสิ่งของหรือบริการ และการสนับสนุนด้านอารมณ์ และแบบวัดความสุขใช้แบบวัดความสุข (Cantril Self-Anchoring Ladder Scale) ของแคนทริล (Cantril, 1965 cited in McDowell & Newell, 1987) จำนวน 1 ข้อ ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงของการแปลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและอังกฤษ นำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุง จากนั้นนำเครื่องมือมาทดสอบหาความเชื่อมั่นกับผู้สูงอายุที่มีคู่สมรสที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 ราย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการสนับสนุนจากคู่สมรสด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัตถุสิ่งของหรือบริการ และด้านอารมณ์เท่ากับ .90, .82 และ .83 ตามลำดับ เมื่อนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83, .67 และ .85 ตามลำดับ และใช้การทดสอบซ้ำภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสุขเท่ากับ .95 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดย

การสัมภาษณ์ด้วยตนเองใช้เวลาประมาณ 10-15 นาทีต่อ 1 ราย เมื่อได้ข้อมูลครบเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ SPSS/FW

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้สูงอายุที่มีคู่สมรสในเขตเมืองจังหวัดน่าน มีการสนับสนุนจากคู่สมรสโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง
2. ผู้สูงอายุที่มีคู่สมรสในเขตเมืองจังหวัดน่าน มีความผาสุกอยู่ในระดับสูง
3. การสนับสนุนจากคู่สมรสโดยรวมและการสนับสนุนด้านอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารและการสนับสนุนด้านวัตถุสิ่งของหรือบริการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับพยาบาลและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทีมสุขภาพ ในการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดความผาสุกแก่ผู้สูงอายุ โดยจัดบริการการพยาบาลที่สนับสนุนให้คู่สมรสมีบทบาทในการดูแลผู้สูงอายุ
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและจัดการเรียนการสอนนักศึกษาพยาบาล เกี่ยวกับแนวคิดที่ส่งเสริมให้คู่สมรสมีส่วนร่วมที่เหมาะสมในการดูแลเพื่อส่งเสริมความผาสุกของผู้สูงอายุ
3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความผาสุกของผู้สูงอายุในประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า หากมีการสนับสนุนจากคู่สมรสในระดับที่ดีก็จะช่วยส่งเสริมความผาสุกของผู้สูงอายุได้ ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับพยาบาลและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทีมสุขภาพ ในการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดความผาสุกแก่ผู้สูงอายุ โดยจัดบริการการพยาบาลที่สนับสนุนให้ผู้สมรสมีบทบาทในการดูแลผู้สูงอายุ
2. ควรจัดโครงการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าวัยสูงอายุให้แก่บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไปและคู่สมรส โดยพิจารณาให้คำแนะนำก่อนถึงวัยสูงอายุ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุ และการสนับสนุนจากคู่สมรส ซึ่งอาจส่งผลให้บุคคลเหล่านี้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุได้อย่างเหมาะสม ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม สามารถให้การสนับสนุนแก่คู่สมรสของตนได้ ซึ่งจะเป็นแหล่งประโยชน์ที่สำคัญในครอบครัว ในการส่งเสริมให้เกิดความผาสุกแก่ผู้สูงอายุ

ด้านบริหารการพยาบาล

ผู้บริหารทางการพยาบาลควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาบทบาทและความสามารถของคู่สมรสในการดูแลและส่งเสริมให้เกิดความผาสุกแก่ผู้สูงอายุ โดยจัดอบรมหรือสัมมนาวิชาการแก่คู่สมรส รวมทั้งประสานงานกับบุคลากรทางสุขภาพที่ให้บริการในชุมชนเพื่อให้การบริการแก่ผู้สูงอายุเป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านการศึกษาพยาบาล

ควรจัดให้มีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการสนับสนุนจากคู่สมรสของผู้สูงอายุ และการเปลี่ยนแปลงของภาวะสังคมปัจจุบัน ที่มีผลกระทบต่อความผาสุกของผู้สูงอายุ ตลอดจนการเตรียมนักศึกษาพยาบาล ให้มีความรู้เกี่ยวกับการสนับสนุนจากคู่สมรส เพื่อส่งเสริมความผาสุกให้ผู้สูงอายุ

ข้อจำกัดในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากคู่สมรสกับความผาสุกของผู้สูงอายุ ในชุมชนเขตเมือง จังหวัดน่านเท่านั้น ผลจากการวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถนำไปอ้างอิงถึงประชากรผู้สูงอายุที่มีคู่สมรสทั่วไปได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการสนับสนุนจากคู่สมรสกับความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่ใช้เครื่องมือที่มีพิสัยหรือช่วงคะแนนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีพิสัยที่แตกต่างกันมาก คือเครื่องมือวัดการสนับสนุนจากคู่สมรสมีพิสัย 0-75 ในขณะที่เครื่องมือวัดความพึงพอใจมีพิสัย 0-10 ทำให้มีการกระจายของข้อมูลที่จำกัด และมีผลต่อความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง ซึ่งค่าความสัมพันธ์ที่ได้อาจแตกต่างจากผลการศึกษานี้
2. ผลการศึกษายังพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากคู่สมรสกับความพึงพอใจในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่ายังมีตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการสนับสนุนจากคู่สมรสและความพึงพอใจ เช่น การสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส ภาวะสุขภาพหรือความเจ็บป่วย ความมีคุณค่าในตนเอง ความคาดหวังหรือเป้าหมายในชีวิต ฯลฯ ดังนั้นจึงควรศึกษาในตัวแปรหรือปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการสนับสนุนจากคู่สมรสและความพึงพอใจต่อไป
3. ผลการประเมินการรับรู้ของผู้สูงอายุในเขตเมืองจังหวัดน่าน พบว่ามีผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยที่ไม่ผ่านการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบสมรรถภาพสมองของไทย จึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความผิดปกติในการรับรู้หรือภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุกลุ่มนี้ต่อไป
4. แบบวัดการสนับสนุนจากคู่สมรสที่ใช้ในการศึกษานี้ พบว่ามีข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม ในการประเมินการสนับสนุนจากคู่สมรสของผู้สูงอายุไทย ดังนั้นหากมีการนำไปใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการปรับปรุงเครื่องมือ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยมากยิ่งขึ้น